

ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ СРПСКЕ ДИЈАСПОРЕ - ПРИЛОГ СПОМЕНИЦИ НОВООСВЕЋЕНОГ ХРАМА СВЕТЕ ПЕТКЕ У ОРЛАНДУ

Смисао и значење храма, као и само његово подизање и украшавање, закупљали су кроз историју пажњу бројних наших и светских великана мисли, како црквених писаца и великодостојника, тако и световних људи од пера и владара. Ту су и они којима их данас посвећујемо, који су, обједињујући задужбинарство и снагу надахнућа писане речи, од Псалмопојца Давида до наших Немањића и Лазаревића, успевали повезујући наизглед неспојивост небеског и земаљског, узидати и себе у тај живи храм и крунисати се непропадљивим венцем светости.

Црквене песме и њихове личне химне, тропари и кондаци, описују их као надреалне или, савременим жаргоном речено, бајковите ликове „који земљом

ходе, а небом живе“ или као „Анђеле у телу“, богоподобне, који су настојећи целог свог живота, свим својим бићем, да „додирну небо“, могли са Апостолом Павлом поносно рећи: „Не живим одвећ ја, него живи Христос у мени“ (Гал. 2, 2), што ће рећи да светост не зна за границе, него их помера и шири срца да смести Несместивог, укидајући време и простор као основне јединице постојања, и за меру људског живљења и достојанства поставља безмерје – „меру раста пуноће Христове“ (Еф. 4, 13).

Догађај у којем се одвија ово светотајинско и светодуховско транспоновање неба на земљу није други до Света литургија. Иста она коју служимо од чудесне ноћи Тајне вечере до данас, подједнако под ведрим небом, у земуницама и велелепним храмовима, само са једним јединим циљем – да све преобрази и обожи у заједници са непролазним и вечноживим Богом. Та непрестана Божанска литургија, продужавана кроз векове, чини наша срца и храмове у којима служимо, сабрани у име Божије, приносећи му с истим циљем дарове и сав свој труд и животе на освећење, да они Светим Духом животворећим постану небески Јерусалим и Атонска Гора Пресвете Богородице, било да смо у родном крају или разасути као деца Божија од Аустралије до Америке. Тим својим јединим смислом и циљем Света литургија, обликује и наше храмове, дајући им сврху и назначење, чинећи их, као сабирно сочиво, тачком кључања благодати Божије.

Поједини свети оци због тога и освећење храма, као места служења Божанске литургије, убрајају у Свете тајне Божије, повезујући га са Тајном Цркве уопште, тј. као њеном видљивом пројавом, изграђивањем Тела Христовог и местом освећења њених чланова или боље рећи делова тог вечноживог организма (1Кор. 10, 17), како је Свети Павле сликовито описивао Цркву и нас у њој (где су онда и сви подједнако важни и незаобилазни, као што то показују и случајеви успешне градње храмова). Наравно, отуда не чуди и давно изречена опаска да Православни народи, уствари, храм и у свакодневном животу називају црквом и поистовећују га са њом (†Митрополит пергамски Јован). Управо то потврђују и нестварне, тринаест векова старе, речи светог и богомудрог Германа цариградског: „Црква је храм Божији, свето место, дом молитве, сабрање народа, тело Христово. Њено име је Невеста Христова... Црква је земаљско небо, у коме наднебесни Бог обитава и ходи. Она представља распеће и гроб и васкрсење Христово“.

Све ово представља подсећање да и ми, ако желимо, можемо бити протагонисти и звезде онога неба и оних идеала које, као хришћани, одувек имамо, али од којих смо и неретко одступали тражећи чуда у пролазним

светлуцањима овоземаљског блештавила, које само тренутно заслепљује и заклања сјај незалазне, тихе Светлости Христове.

Ипак, један светли пример и изузетак наше, у том погледу многукућене, генерације налазимо ових дана, замислите, на најјужнијим крајевима Северно- америчког континента, на сунчаној Флориди, где је у кратком времену подигнуто пет-шест храмова у славу Божију, посвећених дивним светитељима његовим. Заиста, чини се да је благодат Божија, насупрот рушилачким ураганима својственим овом поднебљу, несебично заплуснула нарочито југозападно приобаље ове полуострвске америчке државе, почев од Мајамија, преко Ст. Питерсбурга, Кливотера и Норт Порта до новоосвећене цркве у Орланду, граду чаробњака филмских уметности, али и окружења чудесне лепоте са не мање необичном чињеницом да представља простор са највише језера и извора слатке воде у свету, на тако малом простору у таквој близини океана.

Управо то место, на Флориди, ових дана било је центар свесрпског и свеправославног славља поводом освећења новоизграђеног храма Свете Петке, који је, верујем, нашем народу из његове ближе и даље околине постао надаље непресушни „извор воде живе“. А за ово мало чудо (сазнаћете зашто подизање овог храма то заиста јесте) требало је само, уз труд претходника и придошлица-избеглих и пристиглих, како је с правом примећено, само с једним кофером свеукупне имовине у рукама, да им се „иза седам гора и мора“ илити на средокраћи Лејк Мери, северних Орландских предграђа и самога града, прикључи отац Љубиша Брњош, од пре осамнаест година и њихов парох, преваливши такође пут од Леотара до Лонгвуда... А дошли су, он и супруга, са тада ситном децом, тихо и скромно, носећи уместо уштеђевине само међусобну љубав и широк осмех, блистав као сунце Херцеговине с којим ће Вас засигурно дочекати и данас, и потпуно разоружати, после безмало пуне две деценије проведене на истом месту, са истим људима и са несмањеним жаром у очима...

Дучићевим суграђанима ни раније, као ни данас, није недостајало ни вере ни знања. То важи и за овог честитог и надареног свештеника који је још од средње школе важио за својеврсног вундеркинда (како у науци - математике, тако и у спорту - кошарка), али је своје дарове подредио смирењу и богољубивости тврдошког Манастира, који у то време обнавља, као и целу Херцеговину, истински црквељубитељ и пророк Божји владика Атанасије Јевтић са новоформираним братством у чијем саставу су се, по упокојењу до тада јединог монаха оца Георгија, дугогодишњег чувара ђивота Светог

Василија, краће и дуже обрели као монаси и јеромонаси садашњи епископи Григорије, Јован Пурић, Максим, садашњи игуман Завале отац Василије, упокојени монах Симон ватопедски, Исаија зубачки и др., до доласка садашњег епископа херцеговачког Димитрија (такође присутног на освећењу храма) и новије генерације монаха. У духовном стасавању и развоју овог младог нараштаја, и посебно оца Љубише, незабораван је и незаобилазан благи лик старца Симеона добрићевског (дугогодишњег столачког и, по повратку из Дахауа свехерцеговачког пароха, попа Слоба како смо га од миља звали, служитеља ваљда свих манастира од Острога, преко Дужи, Тврдоша и Добрићева), а који је због свога животног искуства, духовне радости али и урођене чврсте херцеговачке нарави, увек био мирна лука, оаза спокоја, духовне утехе и животне поуке.

Они који су тих година живели уз владика Атанасија и старца Симеона знали су и веровали, као уосталом и многи други, да с Божијом помоћи нема немогућих ствари, али су се они, ако није нескромно рећи, и уверили у то. У снагу деснице Господње и промисла његовог. То потврђује и слика око храма пред саму свечаност, када гледате генерацију деце из тог времена (која је у узрасту основаца доводила за руку тада своје родитеље, тетке и стричеве на Требишњицу да се крсте под Тврдошем) како, овде у туђини, с оним истим еланом свога духовног оца, истовара контејнер црквеног намештаја и других неопходних ствари обављајући последње приреме, сада заједно са својом децом коју с поносом гледају (а која су сада њихових година и старија, него што су они били тих ратних дана у Херцеговини). И око њих духовно, генерацијски, поднебљем и одвећ родбински и кумовски, везани пријатељи и сабраћа, били су отац Љубиша, Борис, Саша, Милош, намесник Милан, Владан, Драган... ишао би ланац до крајњег севера... на истом послу, с истом прилежношћу и циљем. На ово плодно тле дошла је Божија „роса“ да натопи слогу, труд и љубав заједнице која је до доласка избеглих 1997. бројала само око стотину и педесет породица, а на самом почетку и оснивању 1989. тек двадесетак ентузијаста, да изникне прекрасан храм. Јер, без ње, сигурно је да ни хиљаду-две новопридошлих, расељених и ратом измучених, не би помогли, будући да и поред све жеље нису могли ни имали одакле. Али, као што то обично бива, они су градили храм, а он је утврђивао и подизао њих. Временом су многи стали на ноге, припомогла је и омања радионица свећа при храму и дело је довршено без иједног долара кредита, што је за та поднебља, данашње прилике и такав подухват, ствар незамислива и, заиста, равна чуду.

Двојац који је синхронизовао радове физички и технички, такође мора бити

поменут. Марко Зечевић и Владан Глувачевић, председник црквено-школског општинског одбора и главни архитекта храма и на дан празника били су пример. Стојећи као кумови славља с одликовањима светог Краља Милутина, наше помесне Цркве, потврђеним од Патријарха и Синода, преиспуњени радошћу, с правом и поносом, и осећајем да то ордење припада свима, од првог до последњег парохијанина који се на било који начин укључио и узидео у ово дело, као и отац Љубиша (и његови заслужни претходници јеромонах Никодим и прота Драган Зарић), одликован напрсним крстом и звањем протојереја-ставрофора, услед набоја емоција и олакшања после толиких напора нису били у стању ни реч да изговоре од суза у очима и јецаја који су их преплавили.

Мајке, супруге и сестре, са децом свих овде поменутих и непоменутих ове парохије, са протиницом Наташом, окупљени око Цркве, у колу српских сестара и омладине у фолклорној секцији и са веронауке, дали су такође немерљив допринос са својим активностима, прикупљањем прилога, ангажовањем у бројним акцијама, као и припремањем хране о манифестацијама које су имале хуманитарни карактер до организовања и извођења програма и послуживања на сам дан освећења храма. Својим ставом, карактером и залагањем свакако су заслужиле велики заједнички орден.

За историју остаје забележено да је источно-америчка епархија од 11. фебруара и празника Преноса моштију светог Игњатија Богоносца, богатија за још једну велелепну цркву, освећену у Орланду у присуству више архијереја Српске Православне Цркве, бројних свештеника и мноштва благочестивог народа.

Свечано вечерње уочи освећења храма служио је епископ захумско-херцеговачки г. Димитрије, а присутне је благословио и надахнуто поздравио домаћин, епископ источно-амерички г. Иринеј.

Литијским делом прелитургијског чина началствовао је епископ диселдорфски г. Григорије, литургијским Сабрањем владика новогрчанички г. Лонгин из Чикага, уз саслужење домаћина епископа Иринеја, канадског г. Митрофана, који је госте поздравио за трепезом љубави, посебно подсетивши на све заслужне претхонике и пионире овог богоугодно дела. Саслуживали су помињани архијереји, господа Григорије, Максим западно-амерички, који је беседио по Јеванђељу о значају храма, г. Димитрије и буеносајрески г. Кирило уз готово комплетно свештенство локалне епархије, са бројним гостима других епархија из Америке и више помесних православних Цркава као и

осталих крајева наше Цркве: Архиепископије београдско-карловачке – ђакон Мирослав Васић из Београда, Епархије захумске – отац Младен Чалија из Невесиња и ђакон Крсто Авдаловић из Требиња, из Епархије будимљанске – свештеник Мијајло Бацковић из Тивта, епархије аустријско-швајцарске потписник ових редова, из Беча, као и други уважени гости.

Први дан по освећењу храма, у недељу, на празник Света три Јерарха, прву Свету литургију су служили и Божји благослов поделили владике Димитрије захумско-херцеговачки и Кирило буеносајрески, са свештенством које није морало отпутовати истог дана, стављајући на ову причу печат празника просветитеља и учитеља васељенских, каква је уосталом и житијска прича Свете Петке којој је новоподигнути храм посвећен.

Том приликом, посебно су се молили, како то у великим светињама и манастирима бива други дан славе, који се посвећује ктиторима, да Господ помене знане и незнане добротворе, приложнике и доброжелатеље, без разлике колико је ко могао урадити и даровати, јер Господ намере види и зна свакога још од утробе матере његове (Пс. 50). Са овим молитвама за све оне који сада могу рећи да су стекли овде, у туђини, своје „парче неба“, Поменик овог храма је тек отворен.

Међутим, верујем да ће бити много више имена оних који ће пролазећи кроз двери овог храма остати записани у књизи вечности, као и оних који ће потомству приповедати његову дивну повест... Овде сам се венчао, крстио децу и унучад, одавде ћу у смирај поћи, у сретање Господу своме!!!

easterndiocese.org